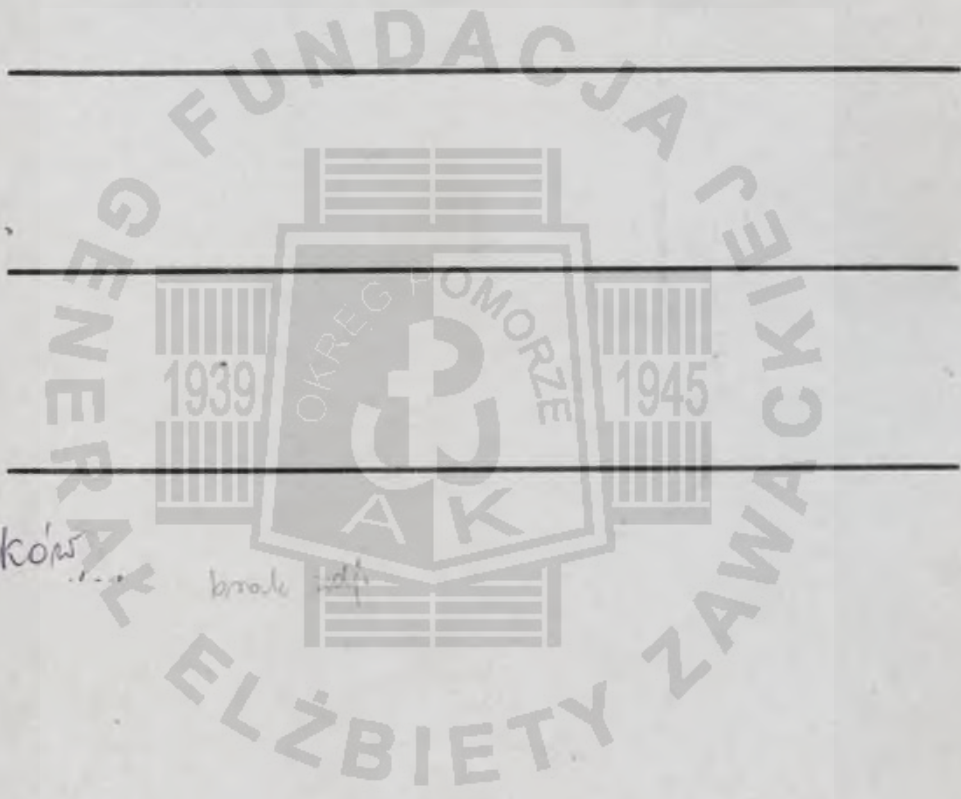

MEMORIAŁ
General Marii Wittek

M. G.
02.02.1998.

TECZKA

31-419 Kraków
ul. *bracka 10/11*

LWP

Kapral HABAJ Michalina

779/WSK
1

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

..... HAJBAJ

..... MICHALINA

..... 7791W54

- I./1. Relacja ✓
- I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora ✓
- I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora -
- II. Materiały uzupełniające relację -
- III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora -
- III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.
- III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) -
- III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 -
- III./5. Inne ... -
- IV. Korespondencja -
.....
.....
.....
- V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓ u. 5
- VI. Fotografie brak

I.11 Relay's

- karta informacyjna + notatka, 1989, mpś + rłps (oryg.)
k. 3, s. 1-4
- entrevista personalna + 3 notatki, b. d., mpś + rłps (oryg.)
k. 4, s. 5-9
- schemat relay'a o wojenne służbe kobiet - istniewy
w I i II Armii Wojska Polskiego - l. 1939-45,
1994r., mpś (oryg.), k. 2, s. 10-13

Memento wojenna

(+) T 779 / wsk

511-1 3/4

K A R T A I N F O R M A C Y J N A

1. Nazwisko i imię... *Haboj Apolonia*
2. Nazwisko rodowe
3. Imiona rodziców ... *Józef Apolonia*
4. Stan cywilny obecny ... *wolna*
5. Czy powtórnie wychodziła za mąż - kiedy? podać nazwisko męża
6. Data i miejsce urodzenia ... *26. września 1924 r.*
... *Łużna pow. Garbów*
7. Pochodzenie społeczne /chłopskie, robotnicze, inteligenckie/
... *chłopskie*
8. Miejsce zamieszkania przed 1939 r. *Osada Nowiny*
... *wojska Rowne powiat Międzyrzec*
9. Czym zajmowała się przed 1939 r /nauka, praca/
- ... *praca na roli*
10. Obecne miejsce zamieszkania /dokładny adres, ewent. telefon/
... *Zamieszkała ul.*
... *31-419 Kraków*
11. Wykształcenie ... *podstawowe, komputerowe w trybie wieczorowym*
12. Kiedy i w jakich okolicznościach znalazła się w ZSRR ?
/wywiezienie, aresztowanie, ewakuacja, miejsce pobytu -
charakter pracy/ *zostałam wywieziona z rodzicami i*
... *rodzeństwem 10 lutego 1940 r. to było baraki*
na przystanku na terenie barakami w lesie nazwa
miejscewa Posiołek. Praca przy wytyczeniu lasu
13. Moja droga do wojska /mobilizacja, zaciąg ochotniczy/
... *Mobilizacja*
14. Data rozpoczęcia służby wojskowej w LWP i data zdemobilizowania
... *28 sierpnia 1943 r. ... zwolniona 14 stycznia 1946 r.*
15. Nazwy kolejnych jednostek, w których odbywała służbę wojskową.
Samochodowa kompania łączności przy sztabie pierwszej
armii w Warszawie od Smoleńska czynność
zakładanie linii telefonicznej polowej, Od Warszawy
do Somer Bełels na północ od Berlina Obstruga
centralistki telefonicznej polowej
16. Jakie wykonywała zadania i jakie zajmowała stanowiska w wojsku
... *Pracowała polowej linii telefonicznej Obstruga centralistki*
polowej, wartki, patroli, wależności od wyznaczenie

17. Jakie przeszła przeszkolenie w wojsku /szkoły, kursy itp./
Głównie w zakresie łączności. Minimum sanitarne w zakresie
przewodnej polskiej
18. W jakich bitwach brała udział /miejsowość, data, odniesione rany, kontuzje, kiedy, gdzie/
Putawy - Warszawska następnie okolice Berlina. Kontuzje ręki i głowy. Połozona...
kombatorowania. Nie mam obrotów w żadnej miejscowości
ni gdy nam nie mówiono gdzie się znajdujemy. Prawdopodobnie okolice
19. Stopień wojskowy w chwili demobilizacji i obecnie / data /
Sierżant sztabowy. Obecnie sierżant
lublin
20. Odznaczenia bojowe, państwowe i społeczne
2 dnia 9 maja 1945 Brązowy Krzyż Zasługi. 29.09.1973 medal za Warszawę m.o.d.
29.09.1973 medal zwycięstwa i wolności m.o.d. 29.09.1973 medal za odrodzenie i Baltyk
m.o.d. 29.09.1973 odznaka Gwiazdki m.o.d. 5.05.1974 medal za udział
w walkach o Berlin m.o.d. 12 czerwca Krzyż kawalerski Agata państwa 23 lipca
21. Praca po zdemobilizowaniu aż do chwili obecnej / zawód i stanowisko/
pracownik fizyczny w zbiorowym gospodarstwie
 a/ zawodowa
od 1 maja 1946 do 1949 do 30 września
 b/ polityczna
 c/ społeczna
destarowanie z ramienia 2 klubów kombatanckich
22. Przynależność do organizacji politycznych i społecznych
Partia do Zwycięstwa od 1 VII 1952 r.
23. Obecne źródło utrzymania /emerytura, renta z ogólnego stanu zdrowia, renta inwalidy wojennego, renta wyjątkowa, renta rolna, renta specjalna, renta wdowia /uwzględnić grupy inwalidztwa/
emerytura. renta inwalidy wojennego. Po usiłnym.
Starozimni dopiero w 84 r. przynajmniej
24. Obecny stan zdrowia
1 grupa z ogólnego stanu zdrowia
25. Z jakiego rodzaju służby zdrowia korzysta /lecznictwo rejonowe, przychodnia MON, przychodnia MSW, przychodnia kombatancka/
w leczeniu jestem od samej wojny. Ubespieczalnia, internista, neurolog, Spalalnica, lekarstwa psychiatryczne.
Obecnie przychodnia rejonowa. Przejawiające u kardiologa

- 26. Z jakimi trudnościami życiowymi borykała się po wyjściu z wojska *17 lat stanowiącym się o mieszkanie, Najpierw mieszkałam na zakładowej pracy pod słotem ze sznurami, później w...*
- 27. Czy była prześladowana przed wojną *często byłam na zwalnieniu co powodowało szykany przez resztę...*
- 28. Czy była represjonowana po wojnie *tylko tyłko że Ukraińcy wytykali nam że zajmujemy ich ziemie bo ojciec był osadnikiem wojskowym*
- 29. Jakiej pomocy oczekuje od organizacji zbawidowskiej *spotykamy mnie obelgi z tego powodu że służyłam w wojsku. spotykaliśmy się z chęcią co jestem tylko świętego spokoju. Bo zolowie nikt nie jest w stanie m. umieć*

30. Krótka charakterystyka najbliższej rodziny, jej losy wojenne, a także szczególniejsze sytuacje życiowe rodziców, rodzeństwa, męża, dzieci - ich zawody, wykształcenie, zajmowane stanowiska/
*Byłam z dwunastu dziećmi. ojciec olatego ze miłości...
 ...dwa bracia i jedna siostra. Dwa bracia zmarło jeszcze w Polsce i jedna siostra. Dwa bracia zmarło w tyfus...
 dwóch braci i jedna siostra. Podtrząs. przeuroski...
 z Sybiru do Uzbekistanu przeszli w szpitalu...
 w Saratowie. ojciec macecha i sześćletnia siostra i słońce poniek zginął. Mnie pomierli dalej z transportem. Ja w posiadaniu przeszedł tyfus i zapalenie płuc, szkorbut i kuzwa ślepość. widocznie już trochę byłam notpamięta*

Data. 25. X. 1989 r

Halbaj elichalina

/ podpis czytelny osoby wypełniającej ankietę /

Uwaga: w razie potrzeby można uzupełniać dane na dodatkowych kartkach.

Przepraszam za błędy, pisare nie umie poprawnie

511-4
Z tego powodu część polarków została przemieszczona
nad jezioro Onega gdzie i nasza rodzina się znalazła
Jakiś dzień zajmowali swoje zastaliskie wywiezieni
do Uzbekistanu. Najpierw do Farabu. Następnie na
wyspę Mlejnek. Później do kolekcji Lenina kto
Kagradu gdzie już tylko dojeżdżam sam z siedmiu
osobowej rodziny. W Kagradzie dostaram kartę
mobilizacyjną.

140

140

ANKIETA PERSONALNA

1. Nazwisko i imię *Habaj Michalina*
2. Imiona rodziców *Józef Apolonia*
3. Nazwisko panięskie *Habaj*
4. Data i miejsce urodzenia *26. 9. 1924 Rużna pow. Crklic*
5. Aktualne miejsce zamieszkania *Kroków ul.*
/ulica, nr domu, miejscowość/
31-419
/kod pocztowy, województwo/
6. Posiadany stopień wojskowy *Konjunkt*
7. Stan rodzinny /mężatka, panna, wdowa itp/ *wolna*
8. Wykształcenie - tytuł naukowy *podstawowe*
9. Opisać przebieg służby wojskowej, datę powołania, datę zwolnienia
zajmowane funkcje w czasie służby wojennych, pełne nazwy jednostek wojskowych *29. 8. 1943 do 14. I 1946 (Bat. 106)*
Samodzielna kompania łączności przy sztabie pierwszych stroni od Smolnoszany do Wermersy budowa linii telegraficznej od Wermersy - Ładzi, Franzen, Gosen, Somerfeld
Obstacjonarstwo centralne polowe
Kapitulacja została mnie w Somerfeldzie
gdzie dalej pełniłam służbę na centrali telegraficznej
10. Opisać pracę zawodową od 1939 do chwili obecnej, własne gospodarstwo, zajmowane funkcje *od 10. II 1940 Ojciec miał przydzielone gospodarstwo rolne jako legionista. Kala oddziaływała osiedleć w Rosji. 10. II 40 zostaliśmy wymiężeni w stół Rosji. W czasie zajmowania Rosji przez Niemców zostałam wymiężona do Smolnoszany gdzie przebywałam w kwaterze. Czasie wojny pełniłam funkcje w pracy społecznej po wyzwoleniu z i zwolnieniu z wojska do chwili obecnej *pracy społecznej niewiele*
roznosiłam rozwiadowanie dla Komitetów
*czasem przekazy żywnościowe, spotykałam z młodzieżą**

wywieziona do Smolnoszany gdzie przebywałam w kwaterze. Czasie wojny pełniłam funkcje w pracy społecznej po wyzwoleniu z i zwolnieniu z wojska do chwili obecnej

- 12. Wymienić ważniejsze posiadane odznaczenia państwowe i wojskowe
*9.V.1945. Rozkazem szefa Sztabu Głównego W.P. nr 282 zostałam odznaczona
 Brązowym Krzyżem Zasługi 29.09.1943 r. Medal 20 lat wojny M.O. Nr 2909.M.35.
 M.O. Nr 2909.M.35. Medal 20 lat wojny M.O. Nr 2909.M.35. Medal zwycięstwa i wolności*
- 13. Podać wysokość posiadanej emerytury-renty inwalidzkiej, renty
 wyjątkowej
5839
- 14. Podać warunki mieszkaniowe, socjalno-bytowe ilość izb
kuchnia i pokój
- 15. Jeśli Koleżanka posiada ciekawe wydarzenia z okresu wojny w czasie walk lub w okresie utrwalenia władzy ludowej-krótko opisać - można dołączyć oddzielną relację jako złącznik do ankiety
Ciekawych wydarzeń nie posiadam tylko strasne i różne przeżycia moje sity fizyczne i psychiczne
- 16. Czy Koleżanka pragnie wziąć udział w III Zlocie Flaterówek gdyby był zorganizowany z okazji 40 lecia PKWN w czerwcu lub wrześniu 1984 r. *Pragnę i nie wiem co w zglądni na niespodzianki zdrowotne*
- 17. Napisać inne uwagi warte uwzględnienia w planowanym wydawnictwie albumowym o Flaterówkach - można dołączyć oddzielną relację jako złącznik do ankiety
z Flaterówkami zostałam se jeszcze w Sielcach gdzie zostałam przyobielona do kompanii zaszłości na ciele
- 18. Ilość dzieci ich imiona nazwiska jakie posiadają zawody, co robią zajmowane funkcje w zakładach pracy i instytucjach - można dołączyć oddzielną relację do ankiety. *1 córka zamieszkała w 4.1.1949*
pracuje w wojskowej w zaproszeniu mój Major W.P.

U w a g a: do ankiety dołączyć zdjęcie o wymiarach

Horkoj ellicberlina
.....
, podpis wypełniającego
ankietę/

proszę uprzejmie o zwrot zdjęć

Sprawozdanie

przepracowałam z Panią siostrą,

z Batalionem Kobiecym rozstałam się w Sielcach

bo wszyscy koleżanki, co były przydzielone

do kompanii Jędrzejki wyjechały z Batalionem Kobiecego

511-7

29,09 1943 Mon Odszenie Grunwaldzka
Mon 5,05 1944 Medal za męstwo w walkach o Berlin
Pierwszy Pierścień 12,06 1944 r. krzyż honorowy

511-8

Od 1.5.1946 pracowałam w Zbiorowym Żywieńskim Spółem
w Krakowie na stanowisku szefowej linokm. W roku 1979
przeszłam na wcześniejszą emeryturę ze względu na zły
stan zdrowia

512-9

3/4

J 11-10

**Schemat relacji o wojennej służbie kobiet-żołnierzy
w I i II Armii Wojska Polskiego
w latach 1939-1945**

Relację można również sporządzić w sposób opisowy uwzględniając punkty schematu, ale nie dzieląc opisu na poszczególne punkty.

I. DANE OSOBOWE

1. Nazwisko / także panięskie z datą zmiany /, imiona
H A B A J M I C H A L I N A.
2. Data i miejsce urodzenia / w przypadku wsi podać powiat /
Ur. 26.09.1924r. w Łużnej, pow. Gorlice.
3. Imiona rodziców, nazwisko panięskie matki, dane o ich pracy zawodowej i społecznej
Józef i Apolonia z d. Gil. Ojciec był Legionistą, pracowali na własnym gospodarstwie rolnym.
4. Obecny adres składającej relację, nr telefonu /0-12/
Ul. 31-419 K R A K Ó W

II. DANE ŚRODOWISKOWE

1. Wykształcenie / nazwy szkół i lata ich ukończenia /
Szkoła Podstawową ukończyłam dopiero w 1968r. w K R A K O W I E.
2. Miejsce zamieszkania przed 1939 rokiem
Osada Nowiny pow. Międzyrzecz, woj. Wołyńskie.
3. Czym zajmowała się przed 1939 rokiem / nauka, praca - jaka ?/
Pomagałam rodzicom w gospodarstwie, chodziłam do szkoły, mama nie ja snarża, a nasecha mnie nie oszczędzała.
4. Przynależność do ZHP, PWK, PCK, Związek Młodzieży Wiejskiej, Sodalncja Marińska
Nie należałam do żadnych organizacji.

11A-11

III. UDZIAŁ W KAMPANII WRZEŚNIOWEJ 1939 ROKU

Przydział, funkcja, służba wojskowa lub udział w obronie cywilnej, służba sanitarna.

Nie dotyczy.

IV. DANE Z OKRESU LAT 1939-1945

Nauka, praca, udział w konspiracji / jakiej ? /

1. Kiedy i w jakich okolicznościach znalazła się w ZSRR ? / wywiezienie, aresztowanie, ewakuacja, miejsce pobytu - charakter pracy / **Wywieziona 10. lutego 1940r. wraz z rodzicami do ZSRR, Obwód Archangielski. Praca przy wyrębie lasu, spławie drewna i inne. Kiedy Niemcy napadli na ZSRR w 1941r. Rosjanie zaczęli nas przesiedlać do Farabu, następnie do Kungradu/Kungradu/.**

2. Moja droga do wojska polskiego / mobilizacja, zaciąg ochotniczy / **W Kungradzie dostałam dostawałam kartę mobilizacyjną 28.08.1943r.**

3. Data rozpoczęcia służby w wojsku i data zdemobilizowania. **Od 28.08.1943r. do 14.01.1946r. zdemobilizowana.**

4. Nazwy kolejnych jednostek, w których odbywała służbę wojskową **Do Siele dotarłam 13.10.1943r. Zostałam skierowana do komp. łączności 2-ga Dywizja im. H. Dąbrowskiego.**

5. Jakie wykonywała zadania i jakie zajmowała stanowiska w wojsku **Zakładanie polowej linii telefonicznej, pełniłam dyżury przy telefonie, pełniłam służbę wartownicą, w zależności od rozkazu.**

6. Jakie przeszła przeszkolenie w wojsku / szkoły, kursy, itp. / **W zakresie w/w czynności oraz sanitarne kursy.**

7. W jakich bitwach brała udział / miejscowość, data, odniesione rany i kontuzje, gdzie i kiedy ? **Szlak bojowy od Smoleńska, Żytomierz, Kiwercze, Chełm, Lublin, Dęblin, W-wa, krótki postój w Łodzi. Następnie Franfurt, Fronwald, Gasen i Samerfeld i tu w dniu 9. Maja 1945r. nastąpiła kapitulacja. Kontuzja głowy i ręki odniesła koło Garwolina. / daty nie pamiętam / do plutonu wróciłam 1. listopada 1944r.**

8. Stopień wojskowy w chwili demobilizacji i obecnie / data /
W chwili demobilizacji " Starszy Strzelec" 14.01.1946r.
Pobyt w jednostce miałam przedłużony bo nie miałam gdzie i do kogo wrócić. nigdy już nie odnalazłam rodziny. Obecnie starszy Sierżant.

- 9. Odznaczenia bojowe, państwowe i społeczne
- 1. Brązowy Krzyż Zasługi 0.00.1945r.
- 2. Medal za Warszawę 29.00.1973r.
- 3. Medal Zwycięstwa 29.00.1973r.

V. ŻYCIORYS POWOJENNY
Walcach w Berlin 5.05.1974r. oraz Krzyż Kawalerski 5.05.1974r.

1. Dalsze kształcenie się. Warunki rodzinne. Praca zawodowa i działalność społeczna. Wpływ służby wojskowej na życie powojenne.
Brak wykształcenia, brak domu i rodziny

której nie odnalazłam nigdy, ciągle jeszcze mam złudzenia że ktoś przeżył. śladu nie znalazłam. Rozpocząłam pracę w kuchni, wzbierowym żywnieniu, jako pracownik fizyczny. Rozpocząłam naukę w szkole wieczorowej, często spałam w magazynie naczyniowym na pułkach, czasem u koleżanki z pracy. Byłam bardzo chora, pełna rozpacz i żalu. Kiedy skończyłam Szkołę, poznałam wiele tajemników kulinarnych, dostałam lepsze stanowisko pracy. Bardzo starałam się aby spełnić oczekiwania moich przełożonych. Obowiązywał ośmiego-godzinny czas pracy a ja nie miałam nikogo, więc pracowałam, żeby nie myśleć, żeby zapomnieć o tej okrutnej boleści. Potem dużo pracowałam społecznie w klubie Kombatantek, miałam już ten kontakt z koleżankami, które dzieliły podobny los.

Wpływ służby wojskowej na moje życie? Napewno, że mogłam wrócić do Polski że jeszcze żyję, pomagam szabszym, jak mogę. Jestem bardzo chora i słaba, wierzę, że pan Bóg pomoże zwyciężyć, to co było najstraszniejsze.

2. Z jakimi trudnościami życiowymi borykała się po wyjściu z wojska.
Opisałam jak wyżej. Brak rodziny, brak mieszkania, środków do życia itd. To nie jest proste opisać, to ciągle boli, nie łatwo było odnaleźć się w tej rzeczywistości i nikogo nie obchodziło to, że taki człowiek jest w tym środowisku.

3. Obecne źródło utrzymania / emerytura, renta z ogólnego stanu zdrowia, renta inwalidy wojennego, renta rodzinna, renta wdowia, proszę wyzłodzić grupy inwalidztwa /
Obecnie emerytura, 1-grupa inwalidztwa wojennego.

4. Obecny stan zdrowia Jest bardzo zły, ale teraz mam emeryturę i mieszkanie.

5. Z jakiego rodzaju służby zdrowia korzystała

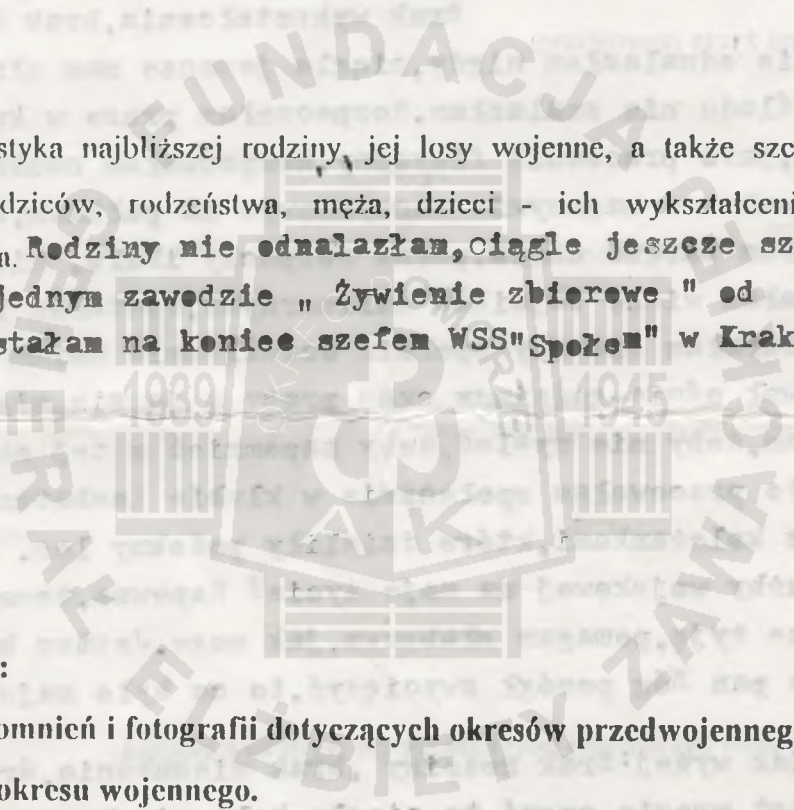
Ze Społecznej Służby Zdrowia

6. Czy była represjonowana po wojnie / sama autorka lub jej rodzina, aresztowania, śledztwo, okoliczności, data, miejsce /

Czy potrzeba jeszcze było innych represji jakie mi towarzyszyły po wyjściu z wojska. Czułam się nikomu nie potrzebna.

7. Krótka charakterystyka najbliższej rodziny, jej losy wojenne, a także szczególniejsze sytuacje życiowe rodziców, rodzeństwa, męża, dzieci - ich wykształcenie, zawody, zajmowane stanowiska.

Rodziny nie odnalazłam, ciągle jeszcze szukam i myślę. Pracowałam w jednym zawodzie "Żywnienie zbiorowe" od początku do emerytury. Zostałam na koncie szefem WSS "Spożem" w Krakowie.

Pożądane załączenie :

- dokumentów, wspomnień i fotografii dotyczących okresów przedwojennego, kampanii wrześniowej oraz okresu wojennego.
- wykazu książek i artykułów, w których wzmiankuje się o służbie wojskowej autorki relacji i o jej formacji.

Czytelny podpis

Hubaj Michalina.....

Data 25, 09, 1993 r.

I 12 Dokumenty dotyczące relatora

- zesłanie z Centralnego Archiwum Wojskowego,
Warszawa 1975, mps (kopie), k. 1, s. 1

Centralne Archiwum Wojskowe

Nr wch. 512-1

2 Nr 9287/k ZN
dnia 11 11 1978 r.
m. Warszawa

Z A Ś W I A D C Z E N I E

Zaświadcza się na podstawie dokumentów archiwalnych, że Ob. Michalina
H A B A J c. Józefa r. 1924

(imię, nazwisko i imię ojca)

/nazwisko wg akt CAW/

(data urodzenia)

pełnił służbę w Wojsku Polskim: od 13 października 1943 r.
Daty zakończenia służby nie ustalono. Zgodnie z rozkazem NDWP nr 0181
kobiety rocznika 1924 demobilizowane były w okresie od 1 listopada 1945 r.
do 15 listopada 1945 r. Jednostka, w której wymieniona pełniła służbę
wojskową brała udział w walkach z Niemcami od 18 sierpnia 1943 r. do 9 ma-
ja 1945 r.

Niniejsze zaświadczenie wydaje się dla

Z U S - Z B O W I D

Podstawa: sygn. akt

CAW-III-3/52

Zał. 2 w tym nt 9287/k-adresat
Druk-WL

SZEF

CENTRALNEGO ARCHIWUM WOJSKOWEGO

Г. 7791254

LWP

HA BAJ MIŁTA ALINA

5) Nazwiskore listy informacyjne k. 5

Habaj Michalina

2800
LWP

HABAJ Michalina — sierż. rez., ur. 1924 Łużna woj. Nowy Sącz, zam.
Kraków. Sl. wojsk.: bkob, kłacz przy sztabie 1 AWP. Zdemob. 1945.
Praca zawod.: WSS „Społem” Kraków — szef zbiorowego żywienia. 1
dziecko. Krzyż Kaw. OOP i in.

v platerówki

F Ros. 08.96

1

T 129

ZSRR -LWP

z d. NABAJ Michalina

Zródło informacji:

Relacja własna autorki
zał. 1.

Złożono:

Archiwum Pomorskie A.K.

87-100 Toruń ul. Wielkie Garbary 2

314
I. Król./97

1-001-0025

I

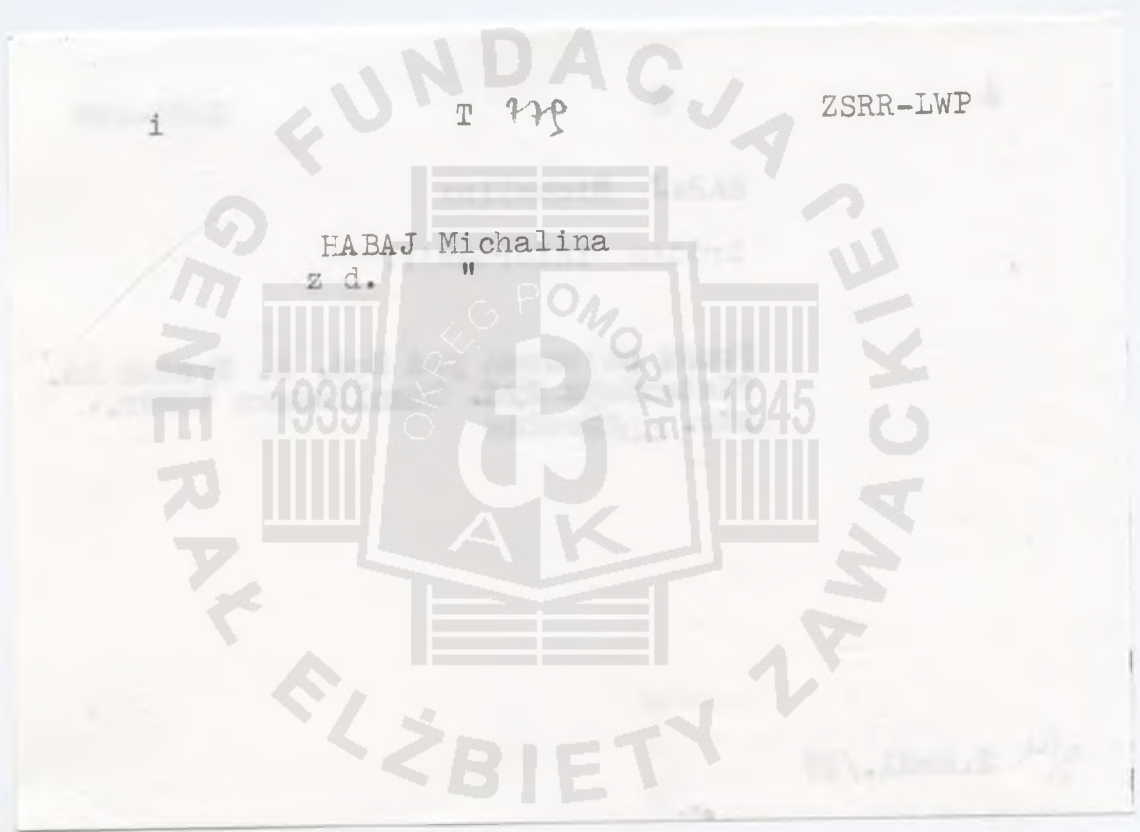
ZSRB-LWP

HABAJ Michalina

Zródło informacji:

Praca zbiorowa pod Red. E. Sysdek ks.
Platerówka Wyd. Ossolineum 1988r.
str. 226 Wrocław

3/4 I.KRÓL./97

LWP

HABAJ Michaela

ksiegarka St. Dnievickiej

"Srejskij a wach Oka"

18-va 1995, Syd. II, str. 130

Usta 98

i

T 779 / WSK

ZSRR-LWP

z d. HABAJ Michalina

Zródło informacji:

Arkieta personalna

Karta informacyjna

Relacja własna ✓

Złożono :

Archiwum Pomorskie A.K.

87-100 Toruń ul. W. Garbary 2.

3/4
I. Król. / 98

HABAJ Michalina

Firma Handlowo-Usługowa
„DIADA”
86-200 Chełmno-Grubno
Tel. (0-56) 686-28-48